

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
játányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvétetnek.

Gromon utca 8. szám.

Választási utóhangok.

A milyen hallgatagon, úgy szól-
ván közönyösen nézett polgárságunk a
törvényhatósági bizottsági tagok vá-
lasztása elé, ép annyira élénk az ér-
deklődés most a választások után a
közügyek s különösen a pártok mi-
kenti alakulása iránt. Élénk megbe-
szelés és kritika tárgyát képezi mind-
két pártnak a választásnál tanusított
eljárása, a jövendőbeni magatartása, az
elért és várható eredmények. Hát ez
helyes is; mert ez az általános ér-
deklődés arra enged következtetni, hogy
a városi ügyekben új és természet-
szerűleg egészségesebb áramlat fog
ezentul uralkodni.

De van is mit beszélni a lefolyt
választási mozgalmakról, mert érde-
kes és jellemző mozzanatok nyilvá-
nultak azokban, úgy a liberális, mint
a szakadó párt részéről.

A mi a „szakadók“ magatartá-
sát illeti, nem tagadhatjuk meg tőlük
azt az egyet, hogy a választás előké-
szítése körül ügyesen, cél tudatosan
és különösen kitűnő taktikával jártak
el. Sikerült politikai fogás volt részük-
ről már maga a tagok jelölése is.
Felvettek jelöltjeik sorába mindenek
előtt egy olyan egyént, a kinek elő-
kelő hivatali állása már előre is az ő
pártjuk számára biztosította az összes

állami hivatalnokok szavazatait; de
ugyanaz a jelölt, a magyarság többi
részét is az ő jelöléseiknek nyerte
meg. Úgyes taktika volt ez, mert végre
is nem minden szavazó polgárnak jut
az eszébe az, hogy az illető magas
rangu államhivatalnok tulaj-
donképen nem is tartozhat a szakadó
párthoz, mert már hivatalánál fogva,
kedves kötelessége a régi liberális
párthoz csatlakoznia, a mely párt 23
év óta állandó és mondhatni egyedüli
támasza ebben a városban a kormány-
nak; s így a szakadók ezen jelö-
lése nem egyéb jó kortes fogásnál.

Ép oly sikerült párteszköz volt
egyik zsidó polgártársunk jelölése is;
mert ezzel ismét egy nagy érdekkört
nyertek meg a szakadó pártiak az
ő listájoknak, jóllehet az illető nem
is lehetett komoly jelöltjük, mert mint
idegen alattvaló, Magyarországon poli-
tikai jogokban nem részesülhet.

Azzal, hogy a régi liberális párt
által a mult választásnál felállított,
de a szakadó pártiak által meg-
buktatott jelöltet, most ők, a szaka-
dók állították fel saját jelöltjökként,
e jelölten kívül még az ő hozzátar-
tozóit s azok kezében levő sajtót vél-
ték részükre hódítani.

Volt még egy ilyen „alkalmi“
jelöltje a szakadó pártnak, a kiről
ugyan tudva van, hogy a köz-

ügyektől teljesen visszatartja ma-
gát, de minthogy véletlenül reformá-
tus vallásu, nagyon kívánatosnak lát-
szott az ő jelölése, mert a református
szavazókat bizonyos ellenpárti jelöltre
tekintettel jónak látták megnyerni.

Hogy ezek a bizottsági tagok
mennyiben fognak a szakadó párt
programmájához csatlakozni, az még
a jövő kérdése, de hogy jelölésök ügyes
taktikára vall, az tagadhatlan.

Már a mi magát a választásnál
tanusított eljárást illeti, nem szólha-
tunk ily elismeréssel a szakadók-párt-
járól. Ott láttuk a választási helyiség
körüli, a fel s alá rohanó hintókban
s a választók kapuiból a Pancsovai
Népbank minden egyes alkalmazottját
a vezérigazgatótól kezdve a legutolsó
napidijas ügynökig, minden atyafiak-
kal egyetembe, valamint az intézet
több üzletbarátját is. Hát ez a ma-
nőver, tisztelt polgártársak, már nem
mondható sem sikerültnek, sem meg-
engedettnek. Ez a pénzügyintézet nem a
szakadó pártiak külön háziügynöksége,
hanem az a részvényesek által alakít-
ott, azoknak felelős intézmény. A
Népbank alkalmazottjai nem a szakadó
párt elnökének privát segédei, hanem
a részvényesek által szerződötetett, azok-
tól függő tisztviselők; azok sem egyik
sem másik párt céljaira fel nem hasz-
nálhatók, hanem az intézet ügyveze-

TÁRCZA.

Egy századvégi leány.

— A „Végvidék“ eredeti tárczája. —
Írta: Zlaty Marianne.

A Kalázy leányok előresiettek gavallér-
jaikkal, egy hadnagy ismerősükkel és a szem-
üveges doktorral. Clair, az idősebbik, néha
visszafordult és ilyenkor lángoló tekintet érte
a hátramadt társaság egyik komoly férfi tagját,
a ki társalgásba volt mélyedve Hamvas Edin-
nel és nem látszott észrevenni e hizelgő fi-
gyelmet.

Mosolytalan arcu barna ifju volt, átható,
nyugodt tekintettel és gunyos metszésű finom
ajakkal. Előzékeny udvariasággal hallgatta
társnője vidám fecsegését, a ki sohasem volt
théma hijján és kedvesen csengő üde hang-
jával minden szava szeretetreméltóvá tette,
bár halk nevetése a mivel mondatait lezárta,
nagy adag önhittségnek volt árulója.

Tudta nagyon jól, hogy a fürdővadász leg-
érdekesebb alakja és a legjobb parthie messze
vidéken. Kacagta a parforce-vadászokat a miut
udvarlói csoportját nevezte és, — ha alkalma
nyilott félre is vezette őket „nemes vad“
módjára.

Excentrikus leánynak ismerték és azt
bizonyította is rövidre nyírott fekete haja,
melyhez oly pompásan állt a feltűnően chicces
férjikalap. Egyik kezében kicsiny ostorkát tar-
tott s ezzel idegesen csapkodta lunge plissée
ruháját, míg a másikkal biciklijét vezette,
mialatt halk, elfojtott kacajjal felelgetett lo-

vagjának, — találó ötleteivel tanujelét adva
éles elméjének.

A gardedamok közvetlen mögöttük jöt-
tek egy üdülő tábornokkal, a ki meghaladt
kora dacára szenvedélyes érzelmeket táplált
a „sport lady“ iránt, a mint Edint nevezte a
társaság. Az öreg katoná legkevésbé sem tit-
kolta szerelmét, a minek folytán igen komikus
szerep jutott neki osztályrészül. Az ifjuság
boszantó megjegyzésekkel gunyolta, csak Edin
bocsájtotta meg neki szive ujjásbredését, mi-
kor néha zavartalan kettesben vallomásait volt
hallgatni kénytelen.

Ma azonban tekintetre sem méltatja új
hódolója miatt, a kinek csatlakozása bámu-
lathatja a hölgyeket. Köztudomásu volt
Clair iránti gyengéd hajlama és mai különös
tartózkodása gyanúsító suttozásra adott alkalmat,
melynek hőse az ujjonérkezett huszárhad-
nagy volt. Ez a bátor katoná halálmegevetés-
sel harezolt Clair kíséreléséért és a szöke,
madonna arcu, bájos leány tudta, hogy mit
veszít ebben az esetben, de szerénysége nem
engedte szót emelni, így tehát néma szótlan-
ságban haladt, míg társa palástolatlan erőfe-
szítéssel törekedett kedvre hangolni.

Edin teljesen elvakulva győzelme diada-
lában, az irigyletetés tetőpontján érezte magát
és megszokott hangos modoru fecsegésével
igyekezett társának minden gondolatát fogság-
ban tartani.

— Holnap jótékony bazárt rendezek a
tábornok ajándékaiból, a mit hat hét alatt
összehordott számomra, — mondta csintalan
mosolyal.

— És a jótékonyezél? kérdezte az ifju
csodálkozó érdekléssel.

— Kifizetem virágkereskedési számláit!
kacagott tréfásan a pajkos leány végre is,
tette hozzá fontoskodva, evvel tartozom ren-
dithetlen hűségének és az emberbaráti érzés-
nek, a miből következik, hogy tudomással
birok tárczájának ürességéről...

— Ezen eszme kivitele csupán a leendő
tábornoknéhoz lenne méltó feladat! szolt társa
gunyos czélfázsal és idegenkedve tekintett a
leány gondtalan arcára, a mely e pillantás
hatása alatt lángba borult.

— Csak nem hiszi Odováry, hogy ez a
házasság megtörténhetnék? kérdezte neheztelő
daczczal. Én a köszvényét csak atyámnak bo-
csájtom meg, a férjemnek soha! Vagy azt
gondolja, hogy a szívem harmóniában van
külsőmmel? — nagyon csalódik! nekem épp-
en oly gyengéden érző szívem van és épp
oly vágyva keresem a szerelmet, mint más
korombeli leány!...

A kezét kinyújtotta az ifju felé, mialatt
keményített mandzsettái foelszúrtak és látni
engedték rózsaszín bőre alatt az erek áttetsző
játékát.

— Akinek kérelmére helyezem kezébe
ezt a fehér dologtalan kezét, — folytatta, mi-
alatt megvetően nézett végig arisztokratikus,
keskeny ujjain, — az nábob lesz általa, de
akinek önkényt nyujtom, — az a legszeretet-
tebb férfi e világon!

A fejét zavartan, erős pirulással fordít-
totta az ifju felé. Odováry látta, hogy a sport
minden ágában edzett női kar mily erősen re-
meg, csodálkozó számatommal nézett az elko-

tésének és teendőinek végzésére vannak hivatva. A ki ezeket a tisztviselőket pártcélokra eszközül használja az vissza él a részvényesek bizalmával és vissza él maguknak a tisztviselőknek a szolgálatkészségével egyaránt. Ez az intézeti korteskedésnek az egyik oldala.

De van még egy másik oldala is. Azt beszéljük, nyíltan beszéljük, sokan beszéljük, hogy az intézetnél kölcsönnel bíró szavazókat a hitelnyújtással akarták befolyásolni a szakadó párt listája mellett. Ha igaz ez, akkor ez még jobban elítélendő, helytelen és törvényellenes, mert ez a legnagyobb ártalmára, erkölcsi hátrányára és anyagi romlására is szolgálhat az intézetnek. Hogy hova fog ez vezetni, elegendő csak azt megemlítenünk, hogy állítólag egyik helybeli szerb pénzügyintézet már is pártfogásába vette a pancsovai népbanknál hitellel bíró egyik-másik szavazó polgárt.

Aztán gondolvuk csak meg, nem megbotránkozunk-e azon valamennyien, s a hatóságok is nem avatkoznak-e be akkor, mikor Erdélyben vagy a fölvidéken egy-egy román s tót pénzügyintézet politikai agitációt fejt ki? Mit szólnánk ahhoz, ha egy szerb pénzügyintézet avatkozna nálunk a politikába. Felzudulnánk, merényletről beszélünk s a legerősebb megtorlást követelnénk.

S ime Pancsován találkozok egy pénzügyintézet, mely sem nem román, sem nem tót, sem nem szerb, sőt még németnek sem mondható, s általában kortestanyává, hogy pártoskodják egy olyan párt ellen, a mely 23 esztendeje képviseli itt a magyar állam eszmét.

Ha kritizálni akarjuk a régi liberális pártot is, sajnos ezzel szemben is elítélőleg kell nyilatkoznunk azért a tétovázásért és lanyhaságért, amely különösen az utóbbi időben e pártban tapasztalható volt. Be fogják ezt látni maguk a vezető férfiak is, s ha látják ezt az eredményt, a melyet a legutolsó parczben ugyszólván minden tervszerűség nélküli akció-

val ki tudtak küzdeni, szemrehányást tehetnek önmaguknak, hogy annak idején el nem kezdték a szervezkedést s nem biztosították a teljes győzelmet pártjoknak. Előbb kellett volna elhangzania annak az erélyes, határozott szónak, a mit a szombati gyűlésen az egyik pártelnök szájából hallottunk.

Dicséret illeti a pártvezetőséget annyiban, hogy kedvezőtlen helyzetének tudatában is megmaradt a helyes és megengedett kortes eszközöknel, hogy a befolyásolásoktól távol tartotta magát, úgy hogy példának okáért még a városi tisztviselő kar is érintetlen maradt a kapacitálásoktól, jóllehet a párt egyik elnöke hivatali főnökük; csak így történhetett, hogy több városi hivatalnok és tanító vagy általában nem, vagy pedig függetlenül szavazott.

Sokan hibául rójják fel, hogy a régi liberális párt nem jelölte azt a magas rangú hivatalnokot, mely a szakadó párt listájával győzött. Pedig az természetes; mert az illetőnek a közügyekben eddig semmiféle kinyilatkoztatását nem tapasztalták, s a midőn legelső szereplése alkalmával is a régi liberális párt ellen körömszakadtáig küzdő szakadó párt a maga emberének hirdeti ezt a jelöltet, a ki ezt a jelöltséget készséggel is fogadta: gondolhatot-e mást a régi párt, minthogy ez a jelölt már előre is a szakadó párt hívének vallja magát. Épen így áll a dolog a szakadó párt azon jelöltjével, a ki az előbbi választásnál a szabadelvű párt jelöltjeként szerepelt. Ha azon harc után, melyet az ő érdekében a liberális párt a szakadókkal ez év elején vívott — ez a jelölt az ellenpárt jelöltségét elfogadta, cselekedhetett-e elvileg másként a régi párt, mint hogy jelöltjének, párt hívének többé nem tekintette.

Ámbátor mint már mondtuk, ennek a két tagnak a megválasztása még koránt sem jelenti a szakadó párt győzelmét, mert mind a kettő köz-hivatalnok és nehéz elképzelni, hogy a kormányt annyi év óta szol-

gáló liberális párt ellenfelei közé szegődjenek.

A jelenlegi helyzetnek ez volna tehát a képe; problematikussá teszi ugyan egyesek szemében a párt alakulásokat a főispán visszahuzódó magatartása, azonban ennek a tartózkodásnak, illetve a főispán elmaradásának természetes oka a trónörökös becskereki látogatásában keresendő, s abból semmi pártbeli állásfoglalásra következtetni nem lehet.

Nem tudjuk ugyan, mennyiben történt illetékes felhatalmazás alapján egyes közhivatalnokok határozott kijelentése, hogy a főispán nem a liberális pártot, hanem a szakadókat tekintené támogatásra méltónak; és bár a megyei hivatalnokok s a főispán környezetéhez tartozók passiv magatartásából némely éleslátók a régi párt kedvezőtlen helyzetére akarnak következtetni, de valószínűnek tartjuk, hogy mindez nem egyéb mint egyik-másik tapasztalatlan „jó értesült” urnak az ábrándja és csakhamar el fog jönni az ideje annak, hogy — (egyik szakadó párti jelölt szavaival élve) — „tisztán fogunk látni.”

Csak mi hamarébb!

Az ev. ref. egyház köszönete.

A ref. egyház tanács a napokban küldötte el, illetve küldötséggel adta át a köszönő iratokat mindazoknak, kik a november 6-án tartott estély és bazár fényes sikerét előmozdították. A Jászai, Jókai, Singhoffer Vilma, Szabolcska és Polonyiak szóló köszönőirat így hangzik:

KIVONAT

a pancsovai ev. ref. egyháztanács 1898. november hó 24-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Egyházunk fentartási alapja javára Jókai Mór, Jászay Mari, Zilahyné Singhoffer Vilma, Polonyi Elemér és Szabolcska Mihály nagylelkű közreműködésével folyó hó 6-án jótékony célú bazárral egybekötve megtartott művészestély a felemelkedés felejthetetlen ünnepe volt Pancsova város és vidéke magyarságának, de különösen egyházunknak, a mellett, hogy 2089 frt 43 kr. tiszta jövedelmet hozott az erkölcsi tekintetben is oly szépen sikerült, hogy vele története egyik legfényesebb napját róhatjuk fel a hála örök emlékezetébe. Ez ünnepély jótékony, áldásos hatását és eredményét mérlegelve méltán vehetjük ajakainkra a szent dalnok hála énekét: „Áldjad én lelkem az Urat és minden én benső részem az ő szent nevét; Áldjad én lelkem az Urat és el ne felejtkezze semmi jótéteményéről.”

Midőn az ünnepély alkalmából a fel-emelő jótékonyág számos megható jelenségéről emlékezünk különös áldásunkra vált Jókai Mór „Végváraink védelme” cím alatt ez alkalomra hozzánk intézett buzdító szövegében kifejezett e mondásának igazsága:

„A legdrágább kincs az a tette le a haza oltárára, a ki szellemi tehetségét hozta áldozatul.”

Mint a jótékonyág lelkének az önzetlen áldozatkész lelki jótéteménynek eszményi alakjai szállnak le hozzánk Jászai Mari, Zilahyné Singhoffer Vilma és Polonyi Elemér; az ihletett hazafias művészetnek e szent Háromsága. Nehéz viszonyok között szép hazafias missióra rendelt kis egyházunk veszélyeztetett helyzetében felismerik a magyarság vergődését.

S oh mily édesen meglepő gyors elhatározásu készsége a felemelő segítségnek.

Jászay Mari urat, azt az igazi „Nagy-asszonyt”, — ki utóterhetlen a legmagasabb tökélyre vitt művészet fenségében, az isteni léleknek felemelkedett nagyságában a jóságos szív gazdagságának kifogyhatatlan mélységében, — mily könnyen éri el egy szent ügységélykiáltása. Még el sem hangzott hozzá in-

Ideges sietséggel hallgattatta el a közbeszólo, illendően álmélkodó tábornokot.

— Arra kíváncsi, hogy kitől? a legszeretettebb férfitől e világon! most már csak a nábob lesz menedémem és az elvégre teljesen mindegy, hogy melyik? Figyeljen tábornok! kérelme meghallgattatott! —

**

És a szép Edin még egy embernek megbocsájtotta atyján kívül a köszönyt... rokant férjének! Mert míg a törődött aggyastán székéhez láncsolva átkozta nyomorult voltát, fiatal neje lelkiismeretfurdalások nélkül lovagolt a köréje csoportosult ifjak társaságában akik elragadónak találták az asszonyka modern helyzetét.

Hódítónak magasztalták azért a szeszélyeért, hogy amióta asszony, néha a legesengőbb nevére hirtelen elfulladt és szemeibe könnyek csillogtak.

— Lásd Clair! mondta Odavárynének, ha összetalálkoztok egy egy előkelő jouron, — éppen neked nem szabad engem elítélned!

S ha bájos társnője kérdő csodálattal nézett rá, Edin avval az érdekes könnyező nevével magyarázta a többit.

— Könnyű olyan férfihez hű maradnod, akibe az egész vidék szerelmes! —

És elfordulva, kaczerán nyujtotta csókra kezét egy epedő, fiatal gavallérnak. —

molyodott leányra, de önértétét nem vesztéshette meg a legszebb kincsteli rózsás kacsó sem. Minden gondolata Clair szép alakját folyta körül aki e perczben ismét visszatekintett és a férfi szeméből kedves biztatást olvasott.

Mire újra társnőjéhez fordult az már visszavonta jobbát, meghajolt alakkal igazított valamint a kerékpár szikrázó aczékeretén és hosszas bajlódás után segítségért kiállt a tábornok felé.

Odaváry ilyen alakban értésére adott felmentését azonnal igénybe vette, előre sietve Clair mellé lépett, miáltal a hadnagyot tüntetőleg kiszorította a leány oldala mellől. Amaz indignálódva zugolódni kezdett és talán bátorságot vett volna magának fennhangon is megköszöndözni az ilyen modor felett magas véleményét, de ennek Odaváry elejét vette olyanformán, hogy Clair karját a magáéba vonta.

Annyi bizalommal történt ez a mozdulat, hogy az egyenruhás vetélytárs különös gondolatokkal vizsgálta őket, aztán iparkodott egy elvesztett fehérsejeme kendőcske tulajdonosnőjét felkutatni, jóllehet ez a tárgy már egy óra előtt is a találó birtokában volt.

— Kosarat kaptam! hallatszott a fiatal pár mellett egy ismerős gondtalanul vidám hang, de amelynek leküzdhetlen, fájdalmas rezgése volt; pedig a tulajdonosnője kaczaggni próbált, mit tehetett ő arról, hogy nevére felsírásához volt hasonló! —

tézett esdő szavunk, már ott csegett fülünk-ben válasza: „Méglesz.“

S mily gyorsan viszhangzott, a művészet fenségében, nagyságban és szivgazdagságban vele rokon s hozzá méltó társainál Polónyi Elemér ur zongora művésznél, Szilágyi Arabella urhölgy operaénekesnőnél majd ez utóbbi akadályoztatása után Zilahyné Singhoffer Vilma urnő operaénekesnőnél a mentő szó: „Méglesz“, „megyünk“

Oh hányszor talált ügyünk meghallgatást, jóakaratu kegyes támogatás ígérését szóval, a tett követése nélkül.

De itt testté lett az ige. Lejöttek mind a hárman s megtartották azt a remek művészi előadást, a milyenben még itt nem volt részünk, s együvé gyűjtöttek egy oly népes díszes közönséget, a milyenhez hasonlót még nem hozott össze eddig a magyarság ügye Páncsován.

S minő hatás s mily áldásos eredmény! Mennyivel előbbre haladtunk a vallásosságban! Mert ime e három művész tetteivel mutatta s hirdette nekünk, hogy az Isten lélek s szeretet.

Mily nagyot emelkedtünk a hazaszeregetben; mert ime ők, a kiknek minden tette a hazaszereget műve, érdemesnek találták köztünk megmutatni azt.

Mennyit növekedhettünk egyházunk iránt való buzgóságban; mert ime ők utaltak bennünket nemes példájuk által arra a magaslatos hivatásra mely magyar nemzeti kulturmissziója tekintetében egyházunk előtt áll.

Mennyi erőnek, mily szent lelkesedésnek mily bizalomnak áldását merithettük, minő felbuzdulást a szent ügyért való áldozatkész önzetlen kitartó munkásságra, abból a nemes példából, melyet ők adtak nekünk.

Ők a kik nagylelkű tettükért a legszebb eredményt hozó jótékony szolgálatukért nem fogadtak el semmit. Hisz nem nekünk, az ügynek szolgáltak. Még meg sem köszönhetjük jól, sőt e némes lelkek, mintha ők köszönnek, hogy alkalmat nyújtottunk nekik, hogy tehetők a legnemesebb jótékonyaságnak örök életre szóló tetteit, melyeknek jutalma önmagukban e tettek áldásában van.

A legmélyebb tisztelettel és hálával hajol meg az egyháztanács a nagy lelkek, Jászai Mari urnő, Zilahyné Singhoffer Vilma urnő és Polónyi Elemér ur nagysága, meghálálhatlan jótékonyasága és áldozatkészége előtt; — egyházunk és vele a magyarság ügye iránt gyakorolt legáldásosabb jótékonyaságukért a leghálásabb köszönetét fejezi s elhatározza, hogy az egyház jótévedőinek kegyeletes nyilván tartása céljából egy aranykönyvet készített s annak első lapjain e nagylelkű művészek áldásos tetteit a jótékonyaság legnemesebb példájául bejegyezve a hála örök emlékezetével kegyelettel megörzi.

A jegyzőkönyvnek Torday Györgynét, a rendező bizottság elnökét illető paszusa következőleg hangzik.

KIVONAT

a páncsovai ev. ref. egyháztanács 1898. november hó 24-ikén megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

... A bazar és művészestély sikerét munkáló női bizottsága szervezése és vezetése körül Torday Györgyné urnő öngyagsága, mint e bizottság elnöke az ügyet odaadó szeretettel felkarolva s szeretetreméltóságával annak másokat is megnyerve, utánjárásában fáradságot nem kímélő tettekkészséggel, intézkedéseiben a legaprólékosabb részletekre is kiterjedő gyengéd éles figyelemmel, tetteivel szavaival s a legnemesebb példát felmutató tetteivel angyali jó szívének s fenkölt némes lelkének megbecsülhetlen drága kincseit hozta a hazafias szent ügynek áldozatul...

Torday Györgyné urnő öngyagságának azon felemelő jótékonyaságáért és áldozatkészességéért, hogy a női bizottság szervezését és vezetését elvállalta és az elnöki tisztet a legmegfelelőbbben töltötte be s azért, hogy az egyházfentartási alapot saját adományaival és gyűjtésével jelentékenyen növelte s ezenfelül Jászai Mari urnő művésznőt kérésünkre házánál vendégszeretettel elfogadta; az egyháztanács a leghálásabb köszönetet fejezi ki s egyszersem elhatározza, hogy nagylelkűségének e meghálálhatlan tényeit az

egyház jótévedő aranykönyvében bejegyezve örök hálás emlékezetben kegyelettel örzi.

Ezenkívül az összes rendező bizottsági tagok, a sajtó és a gyűjtők s mindazok akik az estély anyagi szellemi sikeréhez járultak következő köszönő írást kaptak.

KIVONAT

a páncsovai ev. ref. egyháztanács 1898. november 24-iki ülésének jegyzőkönyvéből:

Azon nagylelkű szivességéért, hogy az egyház fentartási alapja javára Jókai Mór, Jászai Mari, Zilahyné Singhoffer Vilma, Polónyi Elemér és Szabolcska Mihály nagylelkű közreműködésével folyó hó 6-dikán rendezett bazar és művészestély fényes sikerét előmozdítani kegyes volt, az egyháztanács hálás köszönetét fejezi ki és elhatározza, hogy e némes tettet az egyház jótévedőinek Aranykönyvébe bejegyezve a hála örök emlékezetével megörzi.

Kelt Páncsován, az ev. ref. egyháztanács 1898. nov. 24-iki ülésének jegyzőkönyvéből.

**

A mi magát az estély anyagi eredménye illeti aljának itt a számok: Befolyt gyűjtésekből 1234 frt 55 kr., belépti-díjből 644 frt, bazártárgyakból 642 frt 43 kr. összesen 2520 frt 98 kr. Kiadások összesen 431 frt 55 kr. Tiszta jövedelem 2089 frt 43 kr. Fogadják a lelkes közreműködők s adakozók ez uton is a rendező bizottság hálás köszönetét.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** Ó Felsője Szabó Ferencz n.-beeskereki esperes-plébánost kinevezte bizerei czimzetes apáttá.

— **Szabolcska Mihály — temesvári ref. lelkész.** A temesvári ev. reform. egyház december 5-én tartja lelkészválasztó gyűlését. Az előjelek után ítélve, nem lesz ez a választás, mert az egyházhozog valamennyi tagja, kivétel nélkül, egyöntelműleg Szabolcska Mihály, a hírneves poeta megválasztása mellett nyilatkozott. Szabolcskát eszerint nem választják, hanem meghívják a a temesvári ev. reform. lelkészi állásra, hogy ez által is kifejezést adjanak annak, mennyire tisztelik őt a temesvári hívek. — Szabolcska valószínűleg még ez évben elfoglalja azután a lelkészi hivatalt, melynek bizonyára díszere fog válni.

— **Uj városatyák.** A vasárnapon megjelent választás alkalmával megválasztottak törvényhatósági bizottsági tagokul, az I. kerületben: (felsőváros) Ivackovicz Manojlo, Nikolicz Miklós, Dragomirovics Szvetozár, Alexics Pál, Kapaamadzsia Péter, Pavlovics Miklós, Jovanovics J. Pál, Zsivanovics Mihály és Antoniev Sándor, mindegyik 160 szavattal; a II. kerületben: (alsó-város) Vozary János (157 szavattal), Martin Imre (287 sz.), Dr. Wittigschlager Rezső (172 sz.), Janesók János (155 sz.), Dunajtsik Fülöp (156 sz.), Haim Henrik (154 sz.), Engler Jakab (169 sz.) és Dr. Hódy Antal (151 sz.)

— **Eljegyzés.** A temesvári posta- és távirada-hivatal főnökének, Vasvári Antal postafelügyelőnek művelt és kedves leányát Sárkát eljegyezte Edvy István m. kir. esendőrhadnagy.

— **Bezárt iskolák.** Mattanovieh Adolf polgármester, a városi főorvos és járási orvosok jelentései és indítványai alapján, a járványszerűen fellépett vörheny miatt, az összes állami és községi elemi iskolákat és óvodákat három hétre bezárta és az iskolahelyiségek alapos fertőtlenítését elrendelte.

— **Kitüntetett tanár.** A király dr. Hermann Antal budapesti áll. polg. iskolai tanítóképző-intézeti tanár és egyetemi magántanárnak, — ki a páncsovai áll. gymnasiumnak is tanára volt, — a tanügyi és különösen a néprajzi tudomány művelése terén szerzett érdemei elismerésül, a tanítóképző-intézeti igazgatói czimet és jelleget adományozta.

— **Halálozás.** Városunk egyik ismert alakja, Kosztics Mihály tekintélyes pékmester, volt törvényhatósági bizottsági tag hétfőn délután szívszélhűdésben meghalt. Ma délután 3 órakor temetik el hült tetemeit.

— **Betörés egy kápolnába.** Istentelen gonosztevők a róm. kath. temető kápolnájába törtek be vasárnap éjjel, hol a gyűjtő persely felfeszítése után az abban talált pénzt elemelték. A rendőrség erélyesen nyomozza az ismeretlen tetteseket.

— **Elveszett zsebóra.** Egy ezüst tulla óra veszett el a honvéd-laktanyától a Gromon-Jenő-herceg, Korvin-utcán át vonuló utirányban. A becsületes megtaláló szép jutalomban részesül, ha az órát szerkesztőségünkben átadja.

— **Erdőégés.** A múlt kedden tűz támadt a verseczi erdőségben, mely körül belül négy holdra terjedt. A kár azonban nem igen jelentékeny mivel nagyobbára csak harasztok és bokrok égtek el. A városi rendőrség idejében eloltotta hamarjában összeszedett napszamosokkal a tüzet.

— **A gyermekek réme.** A városi főorvos szomorú jelentése szerint f. hó 16-tól 28-ig összesen 22 vörheny betegései esetet jelentetett be. Dr. Pánczél Ottó azonban azon alapos gyanújának is adott kifejezést, hogy legalább ugyanannyi eset nem jutott a hatóság tudomására. Ezért indítványozta nemcsak az iskolák bezárását, hanem a legerélyesebb intézkedések megtételét is. Szülők vigyázatokat tehát ti is gyermekeitekre, anynyival is inkább, mert az enyhe őszi időjárásban legkönnyebben hülnek meg a gyermekek.

— **Az anyakönyvvezetők fizetése.** Az anyakönyvvezetők és helyettesek tiszteletdíjainak, valamint az újonnan rendszeresített állások javadalmainak részben, vagy egészben való fedezésére czimén a házi pénztárakba utalványozott összegeknek egyöntetű kezelése czéljából körrendeletet bocsátot ki a belügyminiszter, melyben felhívta az összes törvényhatóságokat, hogy a területükön levő anyakönyvi hivatalok vezetőit és azok helyetteseit javadalmi rendes felvételére utasítsák. E rendeletet azon okból bocsátotta ki a miniszter, mert számszerűen vannak olyanok, kik járadékukat csak az év végén veszik fel, a mi az adóhivatalok hátrányára van a kezelés nehézsége miatt. Egyben kijelentette, hogy az oly anyakönyvvezetők vagy helyettesek, kik illetményeiket a felhívás dacára sem vennék fel a folyó év december végéig, az iránti jogosultságukat elvesztik és csakis külön kérvényre kaphatják meg.

— **Bizottsági ülés.** A város pénz- és jogügyi bizottsága Szabó János városi főjegyző elnöke alatt ma délután 4 órakor együttes ülést tart a városháza kis termében.

— **Rendelet az igazgató papokról.** A vallás és közoktatásügyi-miniszter a napokban rendeletet küldött szét a törvényhatóságokhoz a nem katolikus lelkészek fizetés-rendezéséről szóló törvény végrehajtása ügyében. A rendelet a szablonos hivatalos utasítások között érdekes passzust tartalmaz. Ebben a miniszter kimondja, hogy ha egyes lelkészek az államban nem méltó módon viselkednek, ha a magyar állameszme ellen vétnek, ha hazafiatlan cselekedeteket követnek el, vagy ha erkölcsi okokból fegyelmi vizsgálat alatt állanak, ezen körülmény a miniszternél haladéktalanul bejelentendő. — Nem kell hosszabban magyarázni, hogy Wlassics Gyula rendeletének ez a passzusa kikre vonatkozik. A nemzetiségi lelkészek egész serege bűnös azokban a vétkekben, amelyeket a rendelet elősorol. Most már kívánatos lenne, hogy ennek az intézkedésnek fogamatja is legyen, mert akinek nem kell a magyar haza, az ne is kapjon a magyar államtól fizetésjavítást!

— **Lejárt határidő.** A Réva-ujfalu ut kövezési munkálataira kiirt versenytárgyalási határidő tegnap délelőtt lejárt. Összesen két ajánlat érkezett be, melyek fölött a legközelebbi közgyűlés fog dönteni.

— **Bucu estély.** Szinok Balázs t. vásárhelyi igazgató tanító tiszteletére — ki a napokban foglalja el új állomását — tegnap este fényes bucsu bankettet rendeztek a vásárhelyiek. Az ottani számos tisztelőin kívül

részt vettek Sziklai kir. segédtanfelügyelő és Molnár József pancsovai tanító, egyleti alelnök is.

— **Lefoglalt olasz borok.** A temesvári rendőrség a napokban egy nemrégiben alapított olasz bormérésben lefoglaltatta az összes borokat. Több rendbeli feljelentés alapján vették pecsét alá az állítólagos szicíliai borokat, miután próbákat belőlük vegyelmezés végett Budapestre küldöttek. A vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy a lefoglalt borok tényleg hamisítva vannak-e, mint azt a feljelentők állítják.

KARCZOLA T.

A futás.

Írta: Dr. Perjéssy Mihály.

Mindenkinek az életben vannak olyan epizódok; a melyekre örömmel és büszkeséggel gondol vissza.

Ilyen epizód volt az én életemben a futás.

Jó régen történt, diákkoromban a kedves májusi hónapban, a mikor mindenki örül, a mikor mindenki reménykedik.

Telve voltam én is örömmel és reménnyel, várva vártam a pünkösdi ünnepeket, akkori ábrándjaim netovábbját: a legációit.

Legátusnak lenni „nagy és szép gondolat” — így velkedik a pataki kis diák, a ki azzal elérni látja 6—7 éven át táplált ideálját: a legációit. Mendikánsból legátusnak lenni — óh! az életnek ezt a nagy forduló pontját nem értheti meg az a ki nem volt mendikáns. Olyan ez a mendikáns életében, mind a zord tél után a tavasz, mint a fogolynak a szabadulás.

Urrá lesz, legátus urrá, a kinek nem kell többé cipőt tisztítani, kályhát fűteni, a Bodrogból vizet hordani, az asztalnál felszolgálni, — a kinek nem kell többé a legátus ur gondolatját lesni, parancsait vakon követni, — a kinek nem kell többé bejárni ünnepeken a falut, ékes ritmusokban köszönteni a hívőket, összegyűjteni így azt a pár forintot, a mely papírosra meg tollra szükséges, — nem tegezik többé, hanem urazzák. Legációra mehet, hirdetheti a szószékből az Isten igéjét a hangzatos „ünnepi követ” czime alatt meglátogathatja a nemes, nemzeti és vitélzö tekintetes és nagyságos presbiter urakat, elvívén nekik a főiskola nagypecsétjével megerősített szent levelet (a pátenst.)

Mi jár még mindezzel a méltósággal?

Az a sok mulatság az a sok trakta, a mely annyiszor megédesítette a szegény mendikáns álmát — mind valóságga lesz ezzel. Hozzá a hívők soha el nem maradó elismerése, a kik úgy el-eldicsérik, hogy milyen szép szavaltja van a legátus urnak; meg is duplázák néha a salláriumot, aztán, ha jól sikerül a prédikáció, meg is ígéri neki, hogy majd ha az öreg tiszteletes elköltözik a parókhiából, nem lesz más a papjok, csak ő!

Igen ám, — de meg is kell a legátus-ságot érdemelni. „Futni” kell tudni, és a ki lemarad, annak ábrándjai — legalább egyelőre — ábrándok maradnak.

„Futni” nem a most divatos tornaversenyek arany és ezüst érdemeiért — hanem a legációért.

Bizony nincs annak igaza a ki azt állítja, hogy „szegény a futás, de hasznos”. Nemcsak az arany éremmel kitüntetett mostani diák, de a sárospataki legátus-jelölt is ráczáfol erre, lévén a futás az ő büszkesége. Bizony futni kell a legációért, mert a ki futni nem tud az elesik, az elől elfut ám a busás jövedelmű legáció.

Meg kell tanulni az ünnepen elmondandó három prédikációt: az „ünnepi”-t, az „Urvasora utánit”-t és a „közönséges”-t. És pedig jól ám, miként az Tompa Mihály, Mitrovics, Székács és más hírneves egyházi írók prédikációs könyvében ékesen meg vagyón írva.

A nagy tiszteletű ur: a főiskola papja, jól ismeri már ezeket, hiszen sokszor ballotta. Azután rápirít a legátus-jelöltre ha futás közben megakad, vagy egy részt kihagy. Azt még csak elnézi valahogy, ha az előadás gyenge, a hangjejtés rossz, a tagjejtés szögletes — kikorrigálja, meg is mutatja. Hiszen a legátus-jelölt még nem lehet beavatva az

egyházi szónoklat titkaiba, de már azt nem bocsátja meg, hogyha kétszer-háromszor bele, sül, nagy szégyen volna az alma mater-re, hogyha olyan követet küldene hívőhöz, a ki szószéken megakad, vagy a ki „horrendum” olvassa a prédikációt.

Megtörtént ugyan már ilyen is, de hát ennek nem a nagy tiszteletű ur az oka, hanem a véletlen szerencse, vagy mondjuk szerencsétlenség.

Némelyik légátus, számítva arra, hogy a nagy tiszteletű ur nem kérde ki mind a három prédikációt, vagy csak az egyiket tanulja meg, vagy mind a háromnak az elejét. Némelyiknek így is sikerül a „futás”. A másik azonban megjárja, mert hát régi dolog már az ilyen svindléria. Tudja azt a főiskola papja is, azután némelyiktől vagy a közepét, vagy a végét kérde a prédikációnak; ha aztán kislul a turpiság, — elreptül a légáció.

A jólelkű nagy tiszteletű ur segít ugyan néha a dolgon. Rövid atyai intés után új határidőt ad a légációra rászoruló szegény nebulónak és ha ez a vigasz verseny sikerül, megvan a pünkösdi öröm.

Ha néha ritkán mégis megtörténik, hogy az új legátus ur zavarában elakad a szószéken, nem veszik azt rossz néven a hitsorsosok, ha be-bepislant az írásba, ezután meg némelyik prédikációt, különösen a „közönséges”-t a tiszteletben megőszült kurátor uram meg egyházi annyiszor halottak már a legátus uraktól, hogy ők is megsugják neki a folytatást.

No de ritka eset ám ez. Arra való a „futás”, hogy kipróbálja a legátust és bizony kevés diák akad olyan, a ki életének erre a legfontosabb eseményére illően el ne készülne: hiszen diákolétének ez az a rubikonja, a melyen ha átlépett, úgy érzi mintha a mennyországba lépett volna.

Igy futottam hajdanában én is a pünkösdi szent ünnepek előtt, várva vártam a Szentlélek megjövételével éveken át táplált vágyaim tárgyát, a legációit, s nagy büszkeséggel hirdetem Gömör vármegye hat buzgó községében az Isten igéjét.

A közönség köréből.

Tisztelt szerkesztő ur!

Azt hiszem, hogy felszólalásom tárgya eléggé közérdekű, kérem sziveskedjék annak becses lapjában tért engedni.

Ügynöki foglalkozásomnál fogva a város minden részében szoktam megfordulni, — néha lakcipőben, néha bagaria csizmában, a szerint milyen az időjárás.

Az idei rendkívül szép őszi időjárás szinte elfeledtette az emberrel, hogy Pancsován lakik. De a tegnapelőtti kis eső már elegendő volt a sáros jövő képét elővárszolni.

Van Pancsován — hálá érte a bőles gazdálkodásnak, — még néhány olyan utca (valamely s z a k é r t ő azt mondja, hogy az utcák $\frac{3}{4}$ -része), melyekben az Isten adta pancsovai sár-aszfalton kívül semmi más utfedő anyag még nagytömeggel sem található.

De mégis, ott vannak a híres átjárók. Ezekről szól az ének. Az említett kis eső által ezen átjárók a t j á r h a t a t l a n o k k á váltak. A legtöbb átjárón még a tavalyi sár tapadt, mely a kevés csapadék mellett is rögtön cipőket marasztaló sártengerre változik.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az alsó- és felső-városi iskolákat látogató tulnyomó szegény gyermekek legnagyobb része meglehetősen gyenge, ha nem rongyos lábbal naponta négyezer kénytelen nemcsak olyan átjárókon át haladni, melyeken a sár bokáig ér, hanem olyanokon is, melyeken állandóan víz áll, akkor talán nem kérek tulsókat a városi rendőrkapitányságtól mint köztisztasági és közegészségügyi hatóságtól, ha arra kérem, hogy a városi főmérnökkel egyetemben ne csak a Gromon-utca sima aszfaltján, hanem az összes többi utcákra is kiterjedő legalább hatheti tanulmányi sétát tegyenek (esős időben) olyan czélból, hogy az ezen levél keretében mind fel nem sorolható összes hiányokról a helyszínen meggyőződést szerezzenek.

Tiszta meggyőződés, — 13 - próbás mamelukságomra mondom, — hogy ezen a nagy urak is meg fogják sajnálni a kis emberek szegény gyermekeit.

Teljes tisztelettel

Egy elégedetlen mameluk.

(Közöljük ezen német nyelven beüldött levelet azzal, hogy minden hasonlóan közérdekű felszólalásnak szívesen adunk helyet lapunkban.)

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Foulard-selyem 65 kr. tól.

3 frt 35 krig méterenkint japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — a legdivatosabb szövés, szín és mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb). Ruhák és blousokra a gárból!

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben.

(cz. és kir. udvari szállító.)

21806. szám

tkv. 1898.

A pancsovai népbanknak Groszu Ádám elleni árverési kérvénye 150 frt és jár. iránti végrehajtás ügyében.

II. Végzés, árverési kivonat és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a pancsovai népbank javára 150 frt tőke, ennek 1897. évi november hó 11 napjától járó 6% kamata, 42 frt 90 kr. eddigi, 5 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében **Groszu Ádám** ozorai lakos ellen az ozorai községben foglalt 52. ó. i. sz. ház és 800 []-öl ház helyre 112 frt, 1. d. 34. hrsz. 5 hold I. oszt. szántó $\frac{1}{6}$ részére 142 frt 50 kr., 2. d. 34. hrsz. 5 hold II. oszt. szántónak $\frac{1}{6}$ részére 123 frt 80 kr., 3. d. 34. hrsz. 5 hold II. oszt. szántónak $\frac{1}{6}$ részére 55 frt 50 kr., 4. d. 34. hrsz. 5⁹⁰ hold II. oszt. kaszáló $\frac{1}{6}$ részére 143 frt, a 95. hrsz. 484 []-öl szőlőre és a 96. hrsz. 592 []-öl szőlőre 228 frt, a 70. hrsz. 400 []-öl kertre 43 frt, 83. hrsz. 200 []-öl kertre 21 frt, a 77. hrsz. 100 []-öl kertre 19 frt becserban és pedig az 1., 2., 3. és 4. dülő földnek kivételével a többi ingatlanokból a végreh. törv. 156. §-a alapján a tulajdonostársakat megillető jutalékára és az árverést eirendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Ozora községházában 1899. évi december hó 17-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ügy a tkvi hivatalban, mint Ozora községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becser.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át vagyis 11 frt 20 kr., 14 frt 25 kr., 12 frt 38 kr., 5 frt 58 kr., 14 frt 10 kr., 22 frt 80 kr., 4 frt 30 kr., 2 frt 10 kr. és 1 frt 90 kr. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. október 19-én.

Pavlovics,
k. t. bíró.